

Umím psát na cestách 1, 2

pisanka pro 2. ročník základní školy

Comenia Script

Téma písanky

Písanka „Umím psát na cestách“ pro 2. třídu je pojata jako cesta kolem světa. S každým písmenem děti navštíví jednu zemi, která se k němu váže. Písanka je tradiční v tom, že si děti opakují psaní písmen, která již umí z 1. třídy, fixují si správné tvary, ale také správné poměry abecedy, pravidelnost sklonu, správné mezery mezi písmeny a mezi slovy atd. Jedna stránka v písance představuje jedno písmeno a jednu zemi (celkem 47 zemí).

Úkoly

Na každé straně najdeme cvičení na opis (6–7 řádek) a přepis (3–6 řádek). Doplnkem jsou krátká cvičení typu: autodiktát (práce s obrázky, vymyšlení slov, tvorba vlastních vět), doplňování správných diakritických znamének, hádanky s nápovědou apod.

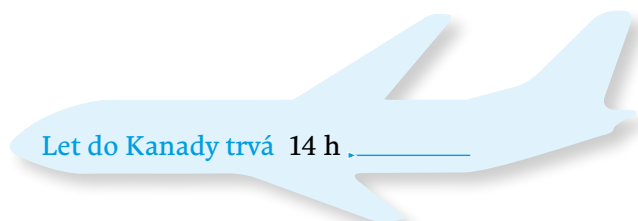
Autodiktát představuje zápis názvu slova podle obrázku. Malými obrázky bývá doplněn i text na přepis (podobný obrázkovému čtení), děti mají toto slovo napsat, nejlépe tak, aby se text rýmoval. Texty na přepis jsou krátké básničky.

Země jménem Maroko
je moc krásná pro .
Pouště, hory, domy z hlíny,
každý den je tady jiný...

Dalším úkolem jsou *hádky s nápovědou*, např.: „Víš, jak se řekne tibetsky hodně štěstí? Nápovědu najdeš v tajném kufru (obrázek kufru) na poslední straně.“ Vzadu v písance na str. 32 děti najdou „tajný“ kufr plný odpovědí na hádky. U každé hádky je proto umístěna malá ikonka s kufrem. V 1. díle písanky děti najdou 7 tajných odpovědí, ve 2. díle 6.

Hádanka: A teď se zamysli! Kolik kopyt má zebra u tramvajové zastávky?

Některé strany jsou doplněny o informativní *cedulku* v podobě letadla, vlaku, autobusu atd., kde je prostor pro nácvik číslic. Jedná se však o přepis s připravenou číslicí, která se má přepsat, nikdy nejsou po dětech požadovány vědomosti. Například: „Let do Kanady trvá 14 h.“ (děti přepíšou psacím písmem „14 h“). Cedulky jsou pouze doplňkem k navození atmosféry cestování.

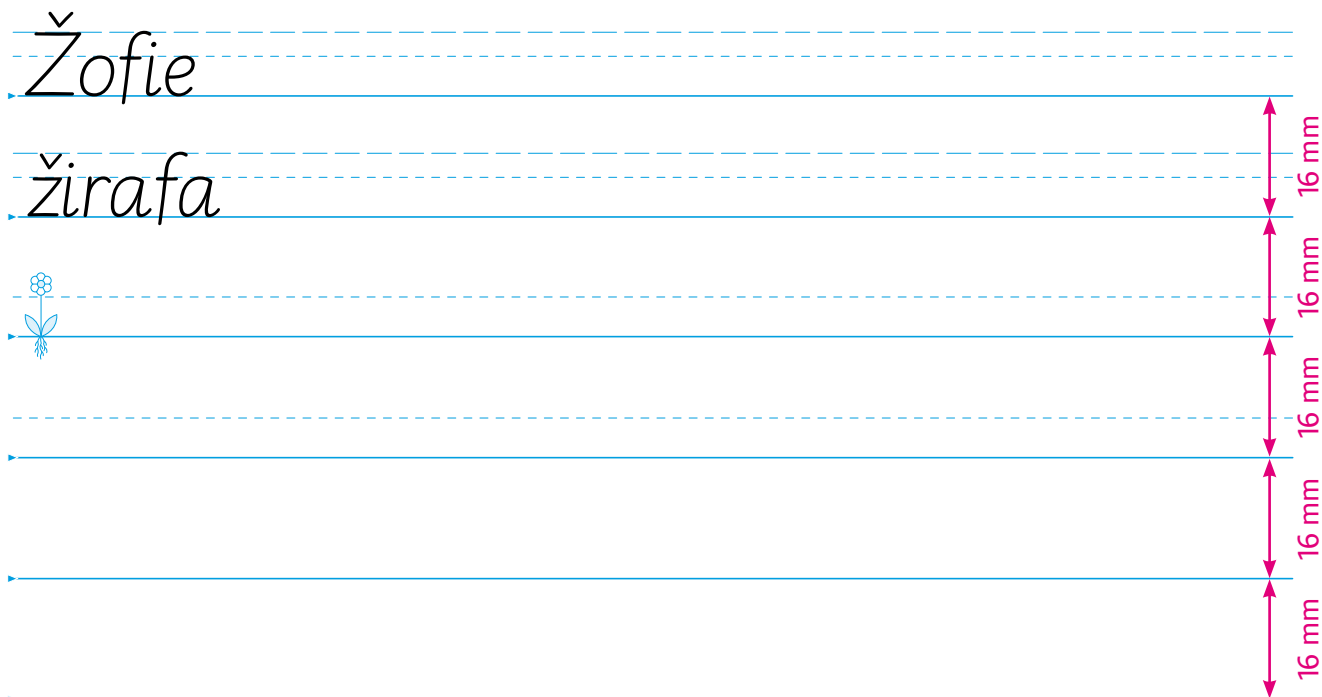
Pořadí písmen

Písmena jsou v písankách řazena podle obtížnosti, tzn. podle tvarových skupin písma Comenia Script: rovné tahy, šikmé tahy, obloučkovité tahy, kulaté tahy, rovné tahy s malým obloukem, slzičkovité tahy atd. Počítá se s tím, že písanky budou používat nejen žáci 2. tříd, ale i jiní písaři (např. starší děti nebo dospělí), kteří se budou chtít toto písmo naučit. Na některých dvojstranách jsou záměrně umístěna písmena, jež se někdy dětem pletou, např. i / j nebo b / d. Stejně tak zde najdeme dvojstrany s písmeny velké a malé abecedy, jejichž tvary jsou velice podobné a je zde dobré uvědomit si jejich rozdíl – např. L/l; V/v; K/k, Z/z; Y/y apod. Tvarově stejná velká a malá písmena s diakritikou jsou umístěna na stránku společně – např. Č/č; Š/š; Ž/ž apod.

Velikost písma a liniatura

V písankách pro 2. ročník pracujeme s menší velikostí písma než v 1. ročníku. Liniatura v písankách je přizpůsobena sešitu „512“, tzn. rozpětí mezi řádky 16 mm. V písance 1. dílu pracují děti u opisu se 3 pomocnými linkami, u přepisu se 2 linkami. V písance 2. dílu pracují děti u opisu se 3 pomocnými linkami, u přepisu s 1 základní linkou. Doplňující úkoly a cvičení na konci každé stránky mají pouze 1 základní linku, a to i v 1. díle. Při vyplňování písanky tak můžeme pozorovat, nakolik jsou děti schopny psát v dobrých proporcích písma na řádcích s 1 základní linkou. Prázdný linkovaný sešit A5 pro 2. třídu odpovídá liniatuře jako v písance (16 mm), stejně tak i styl liniatury. Na prvních stránkách sešitu pracujeme se 3 linkami, zbytek sešitu je se 2 linkami. Pro dobrou orientaci v liniatuře jsou na prvních třech řádcích umístěny kytičky.

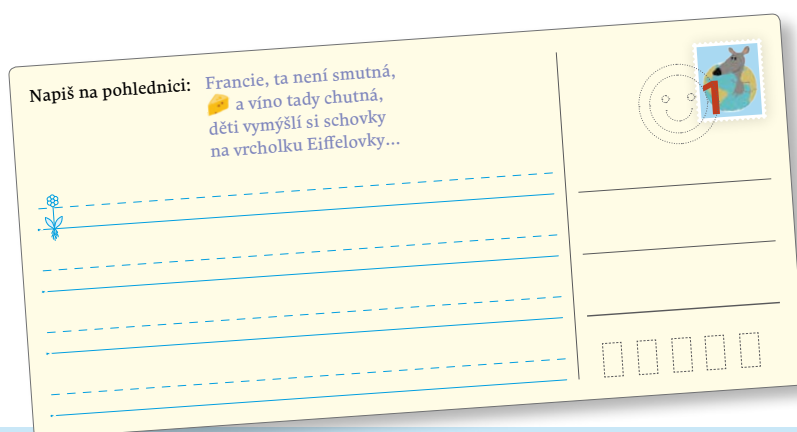
Font Comenia Script

Pro učitele, kteří pracují s fontem Comenia Script universal, je připraven nový řez se sklonem „italic“. Doporučená velikost písma pro 2. ročník je 33 bodů. Font bude k dispozici začátkem září.

velikost písma 33 b

Pohlednice

Sklon písma si mohou děti vyzkoušet také na pohlednici, která v písance leží „na šikmo“, natočená pravým horním rohem nahoru. Nemělo by to vadit ani levákům, kteří píší tzv. horním psaním. Najdeme zde obvyklý úkol na přepis, s pokynem „Napiš na pohlednici:“. Pravou stranu pohlednice mohou děti využít na zapsání jakékoliv adresy (i vymyšlené), vyplnění tohoto pole však není povinné.

Tvarové varianty

U pěti písmen je dětem nabídnuta další varianta tvaru, kterou si mohou zkusit, nacvičit a případně ji používat. U některých písmen se jedná o zrychlení tahu („k“ jedním tahem), jinde o zjednodušení a podobnost písmu tiskovému („y“), jinde o výraznější tvar („f, J, G“). Psát tvarovými variantami je nepovinné, děti však mohou objevit možnosti této abecedy, najít si tvar takový, který jim vyhovuje a bude se jim dobře psát a zároveň bude čitelný.

Země na mapě světa

Po dokončení každé strany mají děti možnost vybarvit si jednotlivé země na mapě světa, která je umístěná na přední dvoustraně. Čísla stránek znamenají čísla států, které děti najdou na mapě. V písance je několik stránek, jež se nevztahují k žádným státům světa a na mapě je nenajdeme. Témata těchto stran jsou např. didaktická cvičení na začátku písanky, dále hádanky, téma vesmír, hasiči apod. Poznáme je tak, že v opisu není název země, na těchto stránkách nenajdeme ani typickou státní vlajku. Jedná se o stránky:

1. díl – str. 2, 3, 4 (opakování písmen a číslic), 24, 25, 29, 31, 32, 33.
2. díl – str. 2 (dotazník cestovatele), 5, 18, 24, 27, 29, 33.

Myšák

Průvodcem celou písankou je malý Myšák (ne Mickey Mouse, ale česká myš), který dětem radí, pomáhá, vysvětluje, upozorňuje, jak se čtou nebo píší cizí slova, informuje o aktuálních názvech států, někdy také fotí a chlubí se fotografiemi.

Až dopíšeš, vybarvi si na mapě světa Itálii! Najdeš ji pod číslem 5.

Jako správná myš obtáhni a opiš. Sklon ti půjde lépe, když nakloníš sešit!

Tibet se čte „jako“ s tvrdým y.

Úsměv za odměnu

Stejně jako v písankách pro 1. třídu se i zde na konci každé strany objevuje kulaté „usmívátko“. Lze ho využít k hodnocení písma učitelem (obtáhnutí tvaru) ale i k sebekontrolě a sebehodnocení (děti si opraví tvary samy a obtáhnou úsměv). Usmívátko najdeme vždy na konci hlavního cvičení pod přepisem. Poslední úkol na straně je jaksi navíc, lze ho využít na domácí úkoly atd. Na stranách s pohlednicí najdeme usmívátko v podobě kulatého razítka přes poštovní známku, rovněž s naznačeným úsměvem. Známky na pohlednicích jsou označeny hodnotou „1“. Ta může znamenat jednak číselnou hodnotu známky, ale také „jedničku“ za pěkné psaní – pokud bude obtaženo razítko s úsměvem.

Chtěla bych ještě dodat, že písanka „Umím psát na cestách“ není zeměpis. Je to písanka pojatá jako cesta za písmeny po různých zemích světa. Bude skvělé, pokud se děti od učitele dozvědí ještě něco navíc nebo se navzájem podělí o zkušenosti se zemí, kterou navštívily. Děti by se měly dozvědět tolik, kolik chtějí a na co vám stačí kapacita vyučovací hodiny. Případně lze písanku využívat i na domácí práci, drobná cvičení mohou děti vypracovat za domácí úkol, spolupracovat s rodiči atd.

Doufám, že úkoly nebudou pro děti náročné a písanky jim budou vyhovovat. Pokud byste měli jakékoliv poznámky k písankám nebo postřehy z vyučovací hodiny, můžete mi je napsat na adresu: radana@lencova.eu

Na dalších stranách najdete obsah písanek a odkazy na zajímavé webové stránky.

Přeji všem, aby vás práce bavila!

Radana Lencová

OBSAH

Umím psát na cestách 1

- str. 1 – mapa světa, na níž si mohou děti vybarvit země, které s písankou navštívily
- str. 2 – opakování všech písmen abecedy
- str. 3 – opakování číslic, nácvik sklonu
- str. 4 – mezery mezi slovy, mezery mezi písmeny
- str. 5 – I / Itálie
- str. 6 – L / Libanon
- str. 7 – l / Belgie
- str. 8 – i / téma Eskymáci, iglú... / Aljaška
- str. 9 – j / jižní pól / tučňáci
- str. 10 – H / Holandsko (součástí Nizozemska)
- str. 11 – T / Tibet (součástí Číny)
- str. 12 – t / Turecko
- str. 13 – Ě, ě / Kuvajt (Kuvajťani)
- str. 14 – E / Egypt
- str. 15 – F / Francie
- str. 16 – V / Vatikán
- str. 17 – v / najdeme v Číně
- str. 18 – W, w / western, USA
- str. 19 – M / Maroko
- str. 20 – K / Kanada
- str. 21 – k / klokani, Austrálie
- str. 22 – Z / Zaire
- str. 23 – z / Tanzanie
- str. 24 – ž / žirafa, žonglování, žvýkačka / není na mapě světa
- str. 25 – x / vesmír, planeta „X“, slova s písmenem x... / není na mapě světa
- str. 26 – A / Anglie (součástí Velké Británie)
- str. 27 – N / Norsko
- str. 28 – Y / slova a jména s písmenem Y, např. New York/ není na mapě světa
- str. 29 – y / téma rybník a zvířata u rybníka / není na mapě světa
- str. 30 – n / Indie
- str. 31 – Ň, ň / slova s písmeny Ň, ň ... / není na mapě světa
- str. 32 – h / hasiči + důležitá telefonní čísla / není na mapě světa
- str. 33 – cvičení na přepis / hlavní města zemí EU

OBSAH

Umím psát na cestách 2

str. 1 – mapa světa, na níž si mohou děti vybarvit země, které s písankou navštívily

str. 2 – dotazník cestovatele / osobní údaje

str. 3 – m / Nepál, který mizí v mracích...

str. 4 – u, ú, ů / Rumunsko

str. 5 – f / raft, slova s písmenem f / není na mapě světa

str. 6 – O / Omán

str. 7 – o / Švýcarsko

str. 8 – C / Cejlon (nyní Šrí Lanka)

str. 9 – c / Svatá Lucie (ostrovní stát v Karibském moři)

str. 10 – Č / Česká republika

str. 11 – Ch / Chile

str. 12 – G / Gruzie

str. 13 – D / Dánsko

str. 14 – J / Japonsko

str. 15 – U / Uzbekistán

str. 16 – r / Německo

str. 17 – R / Rusko

str. 18 – ř / téma řeka, slova s písmenem ř... / není na mapě světa

str. 19 – Ř / Řecko

str. 20 – P / Panama

str. 21 – B / Brazílie

str. 22 – a, á / Finsko, jezera, finská sauna atd.

str. 23 – p / Mexiko, slova s písmenem p (paprika atd.)

str. 24 – b / téma létající balón / není na mapě světa

str. 25 – d / Mongolsko

str. 26 – Ď, ď / Maďarsko

str. 27 – e, é / téma ekologie, slova s písmenem e... / není na mapě světa

str. 28 – g / Madagaskar

str. 29 – Q, q / téma aquapark / není na mapě světa

str. 30 – S / Slovensko

str. 31 – s / Island

str. 32 – Š, š / Španělsko

str. 33 – cvičení: seřazení českých měst podle abecedy

Webové stránky

Uvádím zde zajímavé webové stránky, které mohou být při práci s písankami učitelům užitečné nebo inspirací, nejsou však nezbytně potřebné.* Jistě si pro svou práci najdete mnoho dalších materiálů. Pokud se rozhodnete pracovat ve výuce s internetem, např. při vyhledávání obrázků atd., doporučuji nepracovat on-line, může se stát, že narazíte na nevhodné obrázky či fotografie, které s hledaným výrazem vůbec nesouvisejí (např. politické, fotografie z války, erotické atd.). Je lepší pracovat na osvědčené webové stránce nebo si připravit obrazové ukázky pro děti předem!

Informace o státech (MZV):

http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/index.html

Zeměpisné informace:

<http://www.zemepis.com>

Vlajky států světa:

<http://vlajky-statu.luksoft.cz/>

Státy Evropské unie:

http://europa.eu/about-eu/countries/index_cs.htm

Cestovatelské stránky:

<http://www.travelon.cz>

<http://www.sopka.cz>

<http://www.ceskycestovatel.cz/>

<http://www.cestovatel.cz>

<http://www.cestovniserver.cz>

<http://www.kalimera.cz>

<http://www.volnecestovani.cz>

<http://www.ecesty.cz>

Vzdálenosti na cestu (autem, na kole):

<http://www.viamichelin.com>

Česká města / seznam:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_m%C4%9Bst_v_%C4%8Cesku#G

* Prohlašuji, že nejsem majitelkou žádné cestovní kanceláře a majitele uvedených webových stránek neznám.

Další zajímavé stránky k tématům v písance:

1. díl str. 25 – **Solartaxi:**

<http://www.solartaxi.com/>

<http://www.solartaxi-themovie.com/>

1. díl str. 32 – **důležitá telefonní čísla**

<http://www.linkabezpeci.cz>

2. díl str. 19 – **jména dětí / Řecko**

<http://www.babynameworld.com/greek.asp>

jména dětí z celého světa

<http://www.babynameworld.com/>

2. díl str. 24 – **balónové létání**

<http://www.balon.cz/>

2. díl str. 29 – **aquaparky v ČR**

<http://www.aquaparks.cz/>

... a doufám, že se nebojíte myší!

Umím psát na cestách 1, 2

Písanka pro 2. ročník základní školy v projektu ověřování psacího písma Comenia Script.

Sestavila MgA. Radana Lencová, Ph.D. Didaktická spolupráce doc. PaedDr. Radka Wildová, CSc.

Vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, čj. 12612/2010 – 22.

Odborný garant Pedagogická fakulta UK v Praze. Texty veršů Jaromír Červenka.

Ilustrace Jitka Petrová. Fotografie soukromý archiv. Grafická úprava Radana Lencová.

Vydalo nakladatelství Svět, Praha 2011. Vydání první.

© Radana Lencová, 2011, © Nakladatelství Svět, 2011

www.comeniascript.cz

ISBN 978-80-87201-06-0